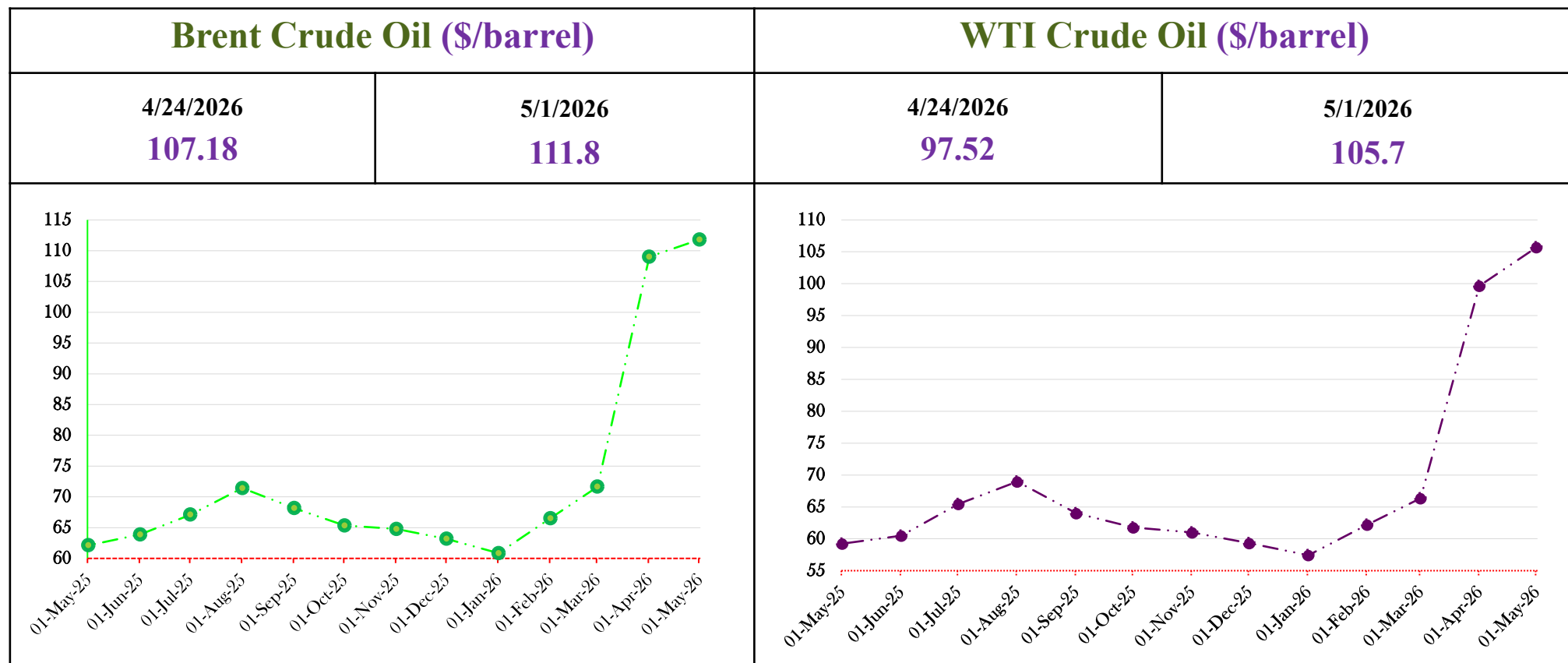


همان انرژی

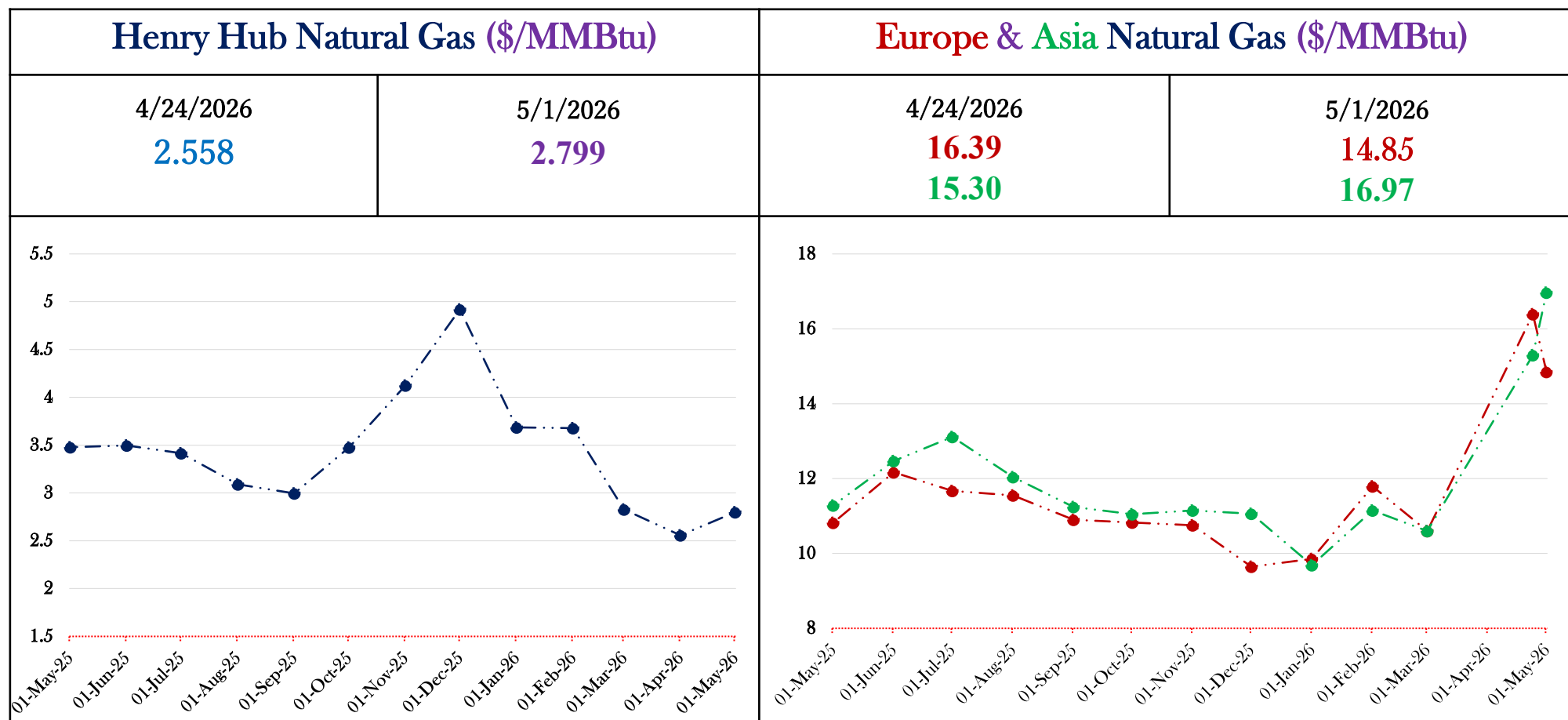
دانشکده مهندسی انرژی دانشگاه صنعتی شریف

۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۵

پیش بازار نفت



پیش بازار گاز طبیعی



پویایی های بازار (۱)

1. در روزهای گذشته قیمت نفت نسبتا کاهش یافت.

- نفت برنت که در روزهای قبل تا ۱۲۵ دلار هر بشکه معامله شده بود، امروز صبح به بهای ۱۰۸.۵۳ دلار در بورس بین المللی لندن خرید و فروش شد.
- نفت خام وست تگزاس اینترمدیت که هفته گذشته حدود ۱۱۰ دلار در هر بشکه در بازار کاشینگ اوکلاهما عرضه می گشت به بهای ۱۰۱.۸۰ دلار امروز معامله گردید. یعنی با کاهش ۳ درصدی مجددا به کریدور ۱۰۰ دلار هر بشکه بازگشت.
- علت کاهش قیمت نفت می تواند به عوامل فنی مربوط به انقضای قرارداد ماه در روز پایانی ماه میلادی مربوط باشد.

2. همچنین خروج امارات عربی متحده از سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و ائتلاف اوپک پلاس به معنای عیان نمودن همراهی و هم پیمانی این شیخ نشین با راهبردهای ایالات متحده و اسرائیل است.

- ترامپ بلافاصله از تصمیم امارات تجلیل کرد.
- در آینده احتمالا امارات تولید نفت خود را افزایش خواهد داد.
- اما در بهترین حالت امارات نمی تواند به تولید بیشتر از ۵ میلیون بشکه در روز برسد.



پویای های بازار (۲)

3. ژاپن برای اولین بار از زمان حمله روسیه به اوکراین در سال ۲۰۲۲ از روسیه نفت خریداری کرده است.
4. در خلیج فارس کشتی ها و نفتکش ها با محدودیت تردد از تنگه هرمز روبرو هستند.
 - از سوی دیگر کشتی های با مقصد بنادر ایرانی از ورود به دریای عمان و خلیج فارس تحت محاصره دریایی ایالات متحده محروم هستند.
5. شرکت نفتی سعودی آرامکو صادرات گاز همراه نفت مایع شده (ال پی جی) را تا ماه آینده متوقف کرد.
6. قیمت بنزین در ایالات متحده در برخی از ایالت ها به ۶ دلار هر گالن یعنی تا سه برابر قبل از حمله نظامی آمریکا و اسرائیل علیه ایران رسید.
7. قیمت گاز طبیعی در آمریکای شمالی به ۲.۷۷ دلار هر میلیون واحد حرارتی انگلیسی رسید.
 - همین مقدار در بندر رتردام در اروپا ۱۴.۸۵ دلار به فروش رسید.
 - در خاور دور قیمت همین مقدار ۱۶.۹۷ دلار به فروش رسید.



عوامل فزاینده قیمت

• تداوم ریسک ژئوپلیتیکی در تنگه هرمز

- با وجود کاهش نسبی تنش‌ها، بازار همچنان برای ریسک منطقه‌ای حدود ۱۰ تا ۱۵ دلار در هر بشکه پرمیوم لحاظ می‌کند.
- این یعنی بخشی از قیمت نفت صرفاً ناشی از نااطمینانی سیاسی است.

• پایداری اختلال عرضه

- گزارش‌ها نشان می‌دهد هنوز حدود ۱ میلیون بشکه در روز از ۱۵ میلیون بشکه در روز مختل شده بر اثر انسداد تنگه هرمز در عرضه جهانی به‌طور کامل بازنگشته است.
- خطوط لوله جایگزین، استفاده از ذخایر نفت خام استراتژیک (SPR)، و اضافه تولید امریکا و روسیه تأمین شده است.
- این کسری باعث شده بازار در وضعیت فشرده باقی مانده و نگذارد قیمت‌ها پایین‌تر بیایند.

• افزایش خریدهای احتیاطی (به ویژه در چین)

- چین برای مقابله با ریسک عرضه، اقدام به افزایش ذخایر کرده است.
- اگرچه تقاضای بلندمدت نفت تضعیف شده اما این رفتار چین باعث افزایش تقاضای کوتاه‌مدت شده است.



عوامل کاهش دهنده قیمت

- عدم افزایش سطح تنش در تنگه هرمز
- با توجه به عدم تغییر در سطح تنش در تنگه هرمز نگرانی‌های فوری بازار نیز کاهش یافته است.
- این موضوع باعث شد قیمت‌ها از اوج خود فاصله بگیرند.

- ضعف تقاضای جهانی و نگرانی از رشد اقتصادی پایین
- تحلیل‌ها نشان می‌دهد رشد مصرف نفت در سال ۲۰۲۶ کمتر از انتظار است.
- نگرانی از رکود یا رشد پایین، باعث شده تقاضا به‌طور محسوسی ضعیف‌تر از پیش‌بینی‌ها باشد.

- افزایش عرضه از سوی تولیدکنندگان غیراوپک و بهبود ذخایر جهانی
- تولیدکنندگان خارج از اوپک در حال افزایش تولید هستند.
- همچنین سطح ذخایر همچنان بالا باقی مانده و بازار را متعادل کرده است.



شورش در کارتِل: خروج امارات از اوپک

- امارات در ۲۸ آوریل ۲۰۲۶، پس از ۵۹ سال عضویت، خروج خود از اوپک و ائتلاف اوپک پلاس را اعلام کرد.
- این اقدام باعث می شود تا اوپک حدود ۱۵ درصد از ظرفیت تولید خود را از دست بدهد.
- خروج امارات از اوپک انسجام این بلوک را تضعیف و بازار نفت را شکننده تر می کند.
- امارات ناکامی اعضا در حفاظت از این کشور در برابر حملات ایران را علت خروج خود از کارتِل نفتی اعلام کرد.
- در سایه رقابت دیرینه شیوخ عرب، خروج امارات از اوپک یکی از جدی ترین تصمیماتی است که در سال های طولانی روابط ابوظبی و ریاض شاهد آن هستیم و **پیامدهای ژئوپلیتیکی** آن قابل توجه خواهد بود.
- خروج امارات از «اوپک» بیشتر تمرد سیاسی علیه عربستان است تا یک گام اقتصادی.
- در عین وجود اختلافات بین عربستان و امارات در اوپک پلاس، امارات اختلافات را در گذشته یا با دور زدن عربستان و یا با هماهنگی با پادشاهی عربستان حل می کرد.



شورش در کارتل: انگیزه‌های اقتصادی و استراتژیک امارات

• عبور از محدودیت‌های تولید:

امارات میلیاردها دلار برای رساندن ظرفیت تولید به ۵ میلیون بشکه در روز سرمایه‌گذاری کرده است، اما سهمیه‌بندی اوپک باعث شده بود حدود ۳۰ درصد از این ظرفیت (سهمیه ۳,۴ میلیون بشکه‌ای) بلااستفاده بماند. همچنین امارات می‌تواند جایگزینی برای تحریم نفتی ایران باشد.

• تضاد منافع با عربستان:

عربستان برای پروژه‌های «چشم‌انداز ۲۰۳۰» به نفت بالای ۸۰ دلار و کاهش تولید نیاز دارد، اما امارات با هزینه‌های تولید پایین، ترجیح می‌دهد حجم فروش را فدای قیمت نکرده و سهم بازار خود را افزایش دهد.



شورش در کارتل: ابعاد ژئوپلیتیک و منطقه‌ای خروج امارات از اوپک

- **تمرد سیاسی علیه ریاض:**

این خروج نمایانگر عمیق‌تر شدن شکاف‌های تاریخی میان ابوظبی و ریاض در حوزه‌های نفت، رقابت‌های اقتصادی و سیاست‌های منطقه‌ای (مانند یمن) است.

- **تضعیف اوپک پلاس:**

خروج امارات انسجام اوپک پلاس را به شدت شکننده می‌کند.

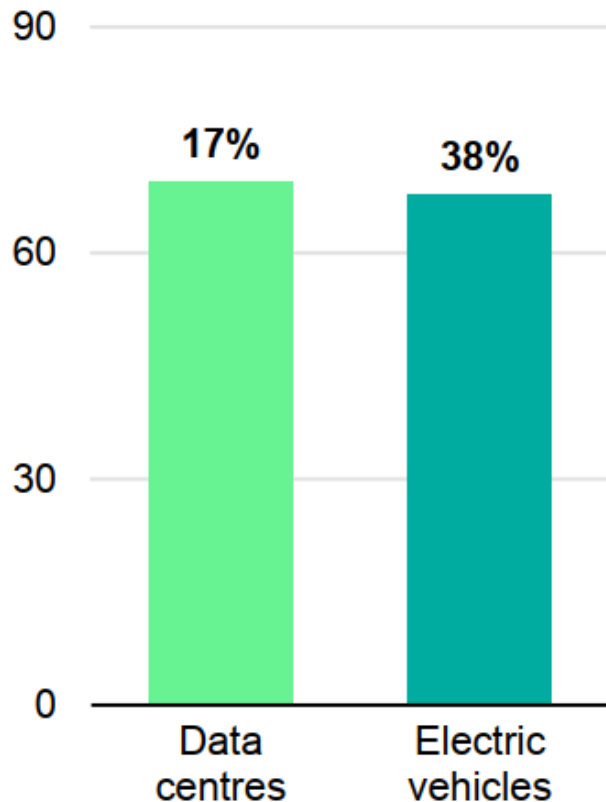
- **نامیدی از اعراب و چرخش به سمت اسرائیل:**

کاهش ۴۴ درصدی صادرات امارات به دلیل بسته شدن تنگه هرمز و حمایت ناکافی کشورهای شورای همکاری خلیج فارس، امارات را مأیوس کرد. این کشور برای تأمین امنیت خود به اسرائیل نزدیک‌تر شده و اولین کشور خارجی دریافت‌کننده سامانه «گنبد آهنین» لقب گرفت.



دیتاسنترها؛ بازیگر جدید در رشد تقاضای برق جهانی (۱)

Electricity demand growth by selected uses, 2025 (TWh)



- دیتاسنترها به عنوان یکی از پیشران‌های نوظهور مصرف انرژی، نقش فزاینده‌ای در تقاضای برق جهانی پیدا کرده‌اند و با رشد اقتصاد دیجیتال، اهمیت آن‌ها به سرعت در حال افزایش است.
- این بخش به ویژه در عصر هوش مصنوعی به یکی از کانون‌های جدید مصرف انرژی تبدیل شده است.
- مصرف برق دیتاسنترها در سال ۲۰۲۵ حدود ۱۷٪ رشد داشته و اگرچه سهم مطلق آن‌ها هنوز نسبتاً محدود است، اما از سریع‌ترین بخش‌های در حال رشد تقاضای برق محسوب می‌شوند.
- این رشد نشان‌دهنده افزایش شدید تقاضا برای پردازش داده، هوش مصنوعی و خدمات دیجیتال است.



دیتاسنترها؛ بازیگر جدید در رشد تقاضای برق جهانی (۲)

- با وجود رشد سریع، سهم دیتاسنترها از کل افزایش تقاضای برق همچنان کمتر از بخش‌هایی نظیر خودروهای برقی است. بنابراین هنوز «محرک اصلی» نبوده ولیکن به سرعت در حال تبدیل شدن به یک عامل مهم هستند.
- در سال ۲۰۲۵، نیمی از افزایش مصرف برق آمریکا مربوط به دیتاسنترها بوده که نشان‌دهنده تمرکز جغرافیایی و شدت بالای این نوع تقاضا می‌باشد.
- با گسترش هوش مصنوعی و اقتصاد دیجیتال، انتظار می‌رود دیتاسنترها در آینده به یکی از محرک‌های اصلی رشد مصرف برق تبدیل شده و نیاز به توسعه زیرساخت‌های انرژی، به‌ویژه ظرفیت‌های جدید برق پاک را به‌طور قابل توجهی افزایش دهند.





راه‌های ارتباطی با مجموعه جهان انرژی

ایمیل: maleki@sharif.edu

کانال بله: @JahanEnergySharif

سایت: <https://sharif.ir/~maleki/generic.html>

همکاران این شماره: امیر مهدی مهری، ابوالفضل زینتی، مریم هاشمی نژاد، امیرعلی حسن‌زاده، علی فریادرس، و عباس ملکی

